

Otroci za prihodnost gozdov

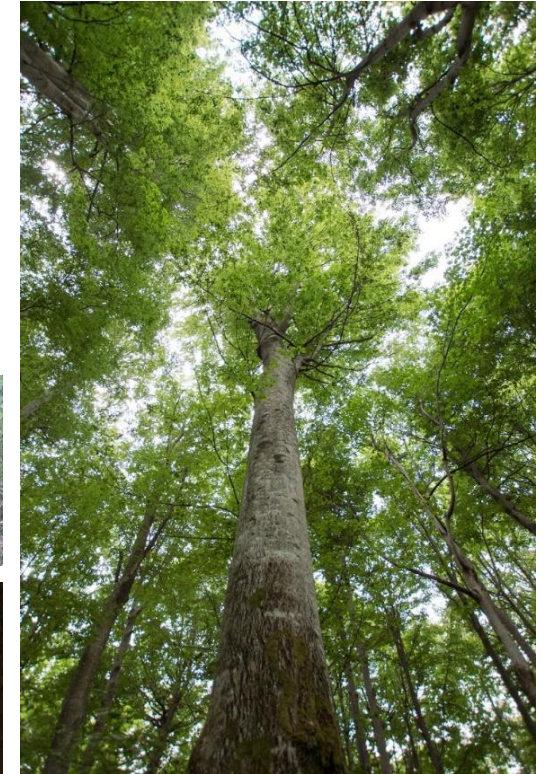
Gozdna pedagogika in gozdne učne poti Zavoda za gozdove Slovenije

Boštjan Hren, Boris Rantaša
Čatež ob Savi, 29. 8. 2022

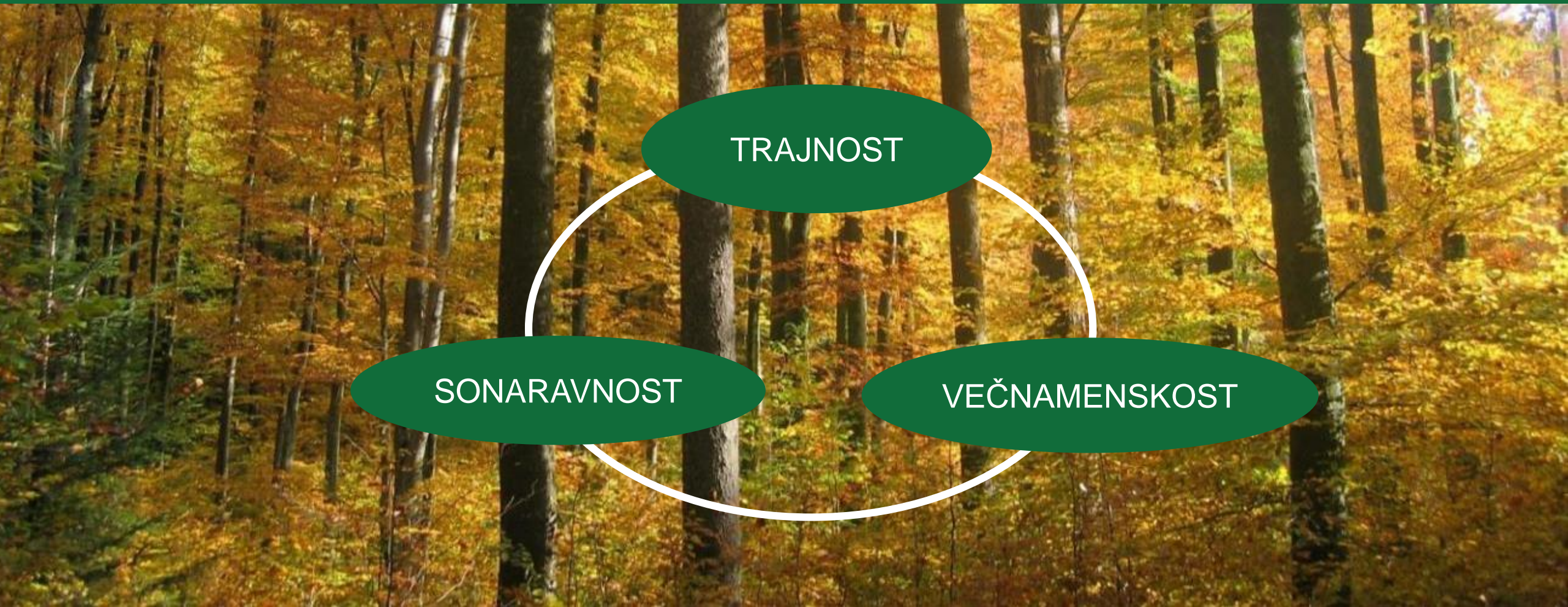
ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Slovenia Forest Service

Načela gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji

Gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji temelji na načelih trajnosti, sonaravnosti in večnamenskosti. Z gozdovi načrtno gospodarimo na način, da ohranjamo gozdove in storitve, ki nam jih nudijo, hkrati pa zagotavljamo prihodek lastnikom gozdov.

Gospodarjenje z gozdovi skozi čas

Več kot 50 % gozdov je del mreže NATURA 2000

Ustanovljeno združenje **ProSilva Europa** (mednarodno združenje za sonaravno gospodarjenje z gozdovi).

Zakon o gozdovih

2004

1993

1989

Napredek gre v smeri sonaravnega gospodarjenja z gozdovi.

1950

1970

Obvezni območni načrti gospodarjenja z gozdovi.

1947

Prepoved golosečnega sistema. Obvezno gozdnogospodarsko načrtovanje za vse gozdove.

1892, 1906

Načrti gospodarjenja z gozdovi za večje gozdne posesti: prebiralno gospodarjenje, brez golosekov, uvedba kontrolne metode

19. stoletje

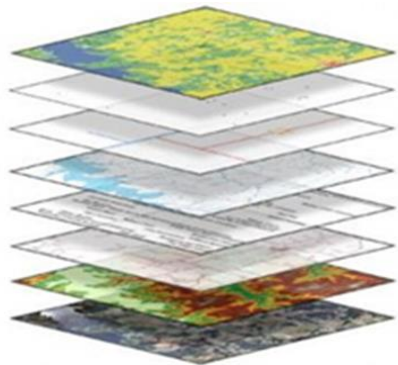
Pogozdovanje krasa - največji poskus pogozdovanja v Evropi

1771

Flamekov načrt za Trnovski gozd: prvi načrt gospodarjenja z gozdovi, ki je vključeval načelo trajnosti

1406

Prva uredba o gospodarjenju z gozdovi: Ortenburški gozdni red

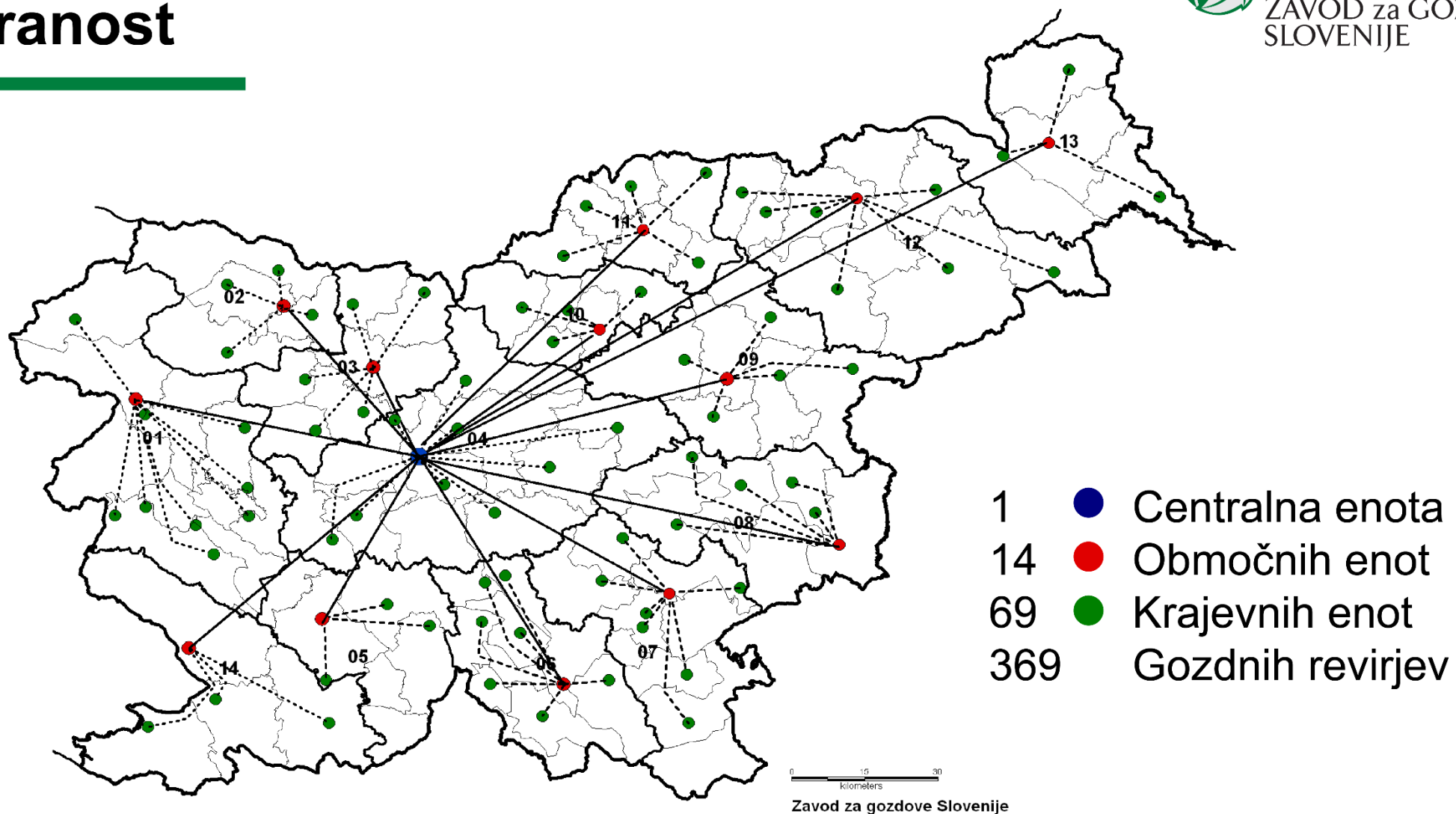

Osrednje naloge

- ✓ **Gozdnogospodarsko in lovsko upravljavsko načrtovanje**
 - ✓ **Gozdnogojitveno načrtovanje** (označevanje dreves za posek, gojitvena in varstvena dela)
 - ✓ **Svetovanje lastnikom gozdov**
 - ✓ Zbiranje in hranjenje podatkov o gozdovih
 - ✓ Spremljanje stanja gozdov
 - ✓ Načrtovanje gradnje in vzdrževanja gozdnih cest
 - ✓ Subvencioniranje del v gozdovih
 - ✓ **Ozaveščanje javnosti o gozdovih in gozdarstvu** (npr. gozdna pedagogika)
- Zagotavljamo **trajnostno, sonaravno in večnamensko gospodarjenje z gozdovi** v teoriji in praksi.
 - Izvajamo **načrtovanje in nadzor gospodarjenja z gozdovi za vse slovenske gozdove**.
 - Pomembna gozdarska ustanova v Sloveniji – **več kot 600 zaposlenih gozdarjev**.

Organiziranost

Poslanstvo

“Ohranjanje in sonaravni razvoj slovenskih gozdov in vseh njihovih funkcij za njihovo trajnostno in kakovostno gospodarjenje ter rabo, pa tudi ohranjanje narave v gozdnem prostoru v dobro sedanjega in prihodnjih rodov.”

Skrbno z gozdom

v dobro narave in ljudi

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Odnosi z javnostmi ZGS

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE
Slovenia Forest Service

Univerza v Ljubljani
Biotekniška fakulteta
Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne
vire

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE
SLOVENIAN FORESTRY INSTITUTE

I FEEL
SLOVENIA

 GOZDNI
SKLAD

 REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Odnosi z javnostmi ZGS

**Skrbno!
z gozdom!**

- Cilj: o pomenu gozda ozaveščena javnost, seznanjena s številnimi vlogami gozda kot, pomenom skrbnega gospodarjenja z gozdom in s prednostmi rabe lesa kot obnovljivega naravnega vira.
- Ciljne skupine: različne skupine javnosti, lastniki gozdov, otroci in učitelji, deležniki - gozdni prostor
- Dogodki, sejmi, publikacije, mediji, gozdna pedagogika, gozdne učne poti, dogodki, sejmi, ...
- **Skrbno z gozdom! Kampanja ozaveščanja o skrbnem ravnanju z gozdom - [Gozdni bonton](#)**

skrbno z gozdom

— GOZDNI BONTON —

1. Vsak gozd ima lastnika. Upošteвайте, da ste gostje gozda in njegovega lastnika. Na njegove morebitne želje in navodila se odzovite s prijaznostjo.

2. Vožnja v gozdu je dovoljena le po cestah, če poseben znak tega ne prepoveduje. Ne parkirajte v gozdu kjerkoli, ampak vprašajte za dovoljenje lastnika zemljišča. Še posebej bodite pozorni na prevoznost gozdnih vlak in dostopnost skladišč lesa. Gorsko kolesarjenje in ježa sta dovoljena le na označenih gozdnih vlakah in gozdnih poteh.

3. Pešpoti v gozdu nas vodijo in nam odstrajajo zanimivosti iz zakladnice narave. Uporabljajte jih in ne hodite po brezpotjih. Kažipote, oznake, ograje, klopi in druge naprave ohranite nepoškodovane za prihodnje obiskovalce gozda.

4. Gozd je za lastnika vir dohodka. V njem potekajo sečnja in spravilo lesa ter gozdno-gojitvena dela. Izogibajte se deloviščem, ostanite na varni razdalji ter upoštevajte znake in morebitna navodila gozdnih delavcev.

5. Ne uničujte rastja. Gozdno cvetje, gobe, plodovi in mah so nujni za biotsko raznolikost življenja v gozdu, zato je njihovo nabiranje omejeno s predpisi. Okrasna drevesa za praznike kupujte na trgu in bodite pozorni, da so v skladu s predpisom opremljena z nalepkjo.

6. Smeti in odpadkov ne puščajte v gozdu. Odnosite jih v smetnjak oziroma na urejeno odlagališče. Bodite prijazni do narave in odnesite še morebitne druge smeti.

7. Ogenj, ki uide nadzoru, lahko uniči drevesa, druge rastline in živalski svet. V gozdu je dovoljeno kuriti le na kurišču, urejenem v skladu s predpisi varstva gozdov in protipožarnega varstva.

8. Gozdne živali so zelo plašne in se pred človekom umaknejo. Ne vznemirjajte jih s hrupom po nepotrebem. Psi morajo biti pod skrbnim nadzorom.

9. Drevesa in grmi so živa bitja, zato jih spoštujte in jih ne poškodujte. Izogibajte se gozdnih površin, ki so bile pomlajene s sadikami gozdnega drevja.

10. Voda je dragocena, gozd jo čisti, zadržuje in jo pomaga ohranjati pitno. Cenite to vlogo gozda in ne spuščajte škodljivih snovi v vodo ali gozdna tla.

Gozdna pedagogika

- Del javne gozdarske službe – brezplačna storitev za šole, vrtce, ...
- Gozdarke in gozdarji v gozdu in o gozdu ozaveščajo predšolsko in šolsko mladino
- Aktivnosti za učitelje in vzgojitelje (sodelovanje z Eko šolo)
- Vodenja, predavanja, gradiva, ...
- **15.000 otrok letno na leto pred epidemijo COVID**

Gozdne učne poti

- Infrastruktura za spoznavanje gozda
- **84 gozdnih učnih poti v upravljanju ali so-upravljanju ZGS**
- Vodenja in vodniki po gozdnih učnih poteh
- Novo: [spletni pregledovalnik gozdnih učnih poti](http://mapzs.pzs.si/gup) – mapzs.pzs.si/gup
- 22. april – Dan Zemlje - Dan gozdnih učnih poti - vabimo na 14 gozdnih učnih poti po Sloveniji.

Mednarodni dan gozdov

- **21. marec – Mednarodni dan gozdov**
- Ključna sporočila in vsebine prilagojene po sporočilih organizacije Združenih narodov za kmetijstvo in prehrano (UN FAO)
- Dogodki po Sloveniji

Teden gozdov

Nega gozda: danes za jutri, za naravo in ljudi

SODOBNA NEGA GOZDA

- Teden gozdov
- Vsako leto poteka zadnji teden v maju
- Poteka več kot 50 let
- 50+ dogodkov po Sloveniji
- Aktivnosti za predšolsko in šolsko mladino

Kakovost. Raznoverstnost. Odpornost.

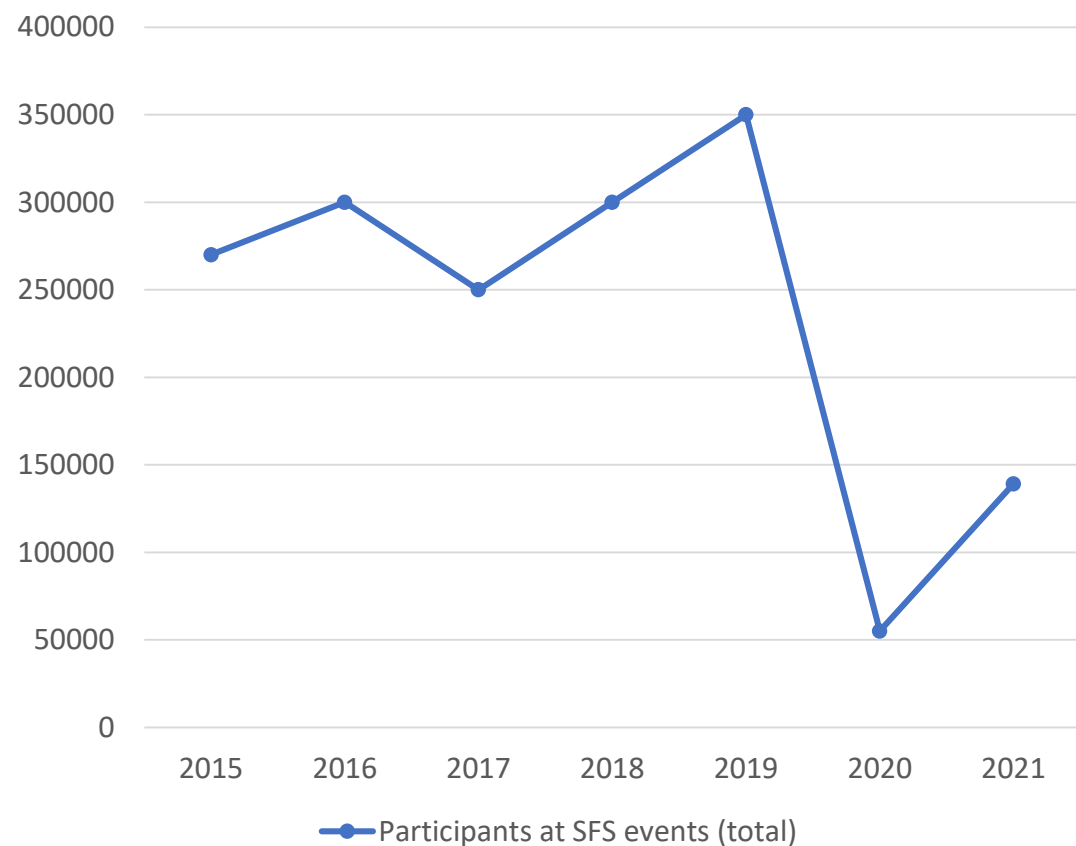
Sejmi

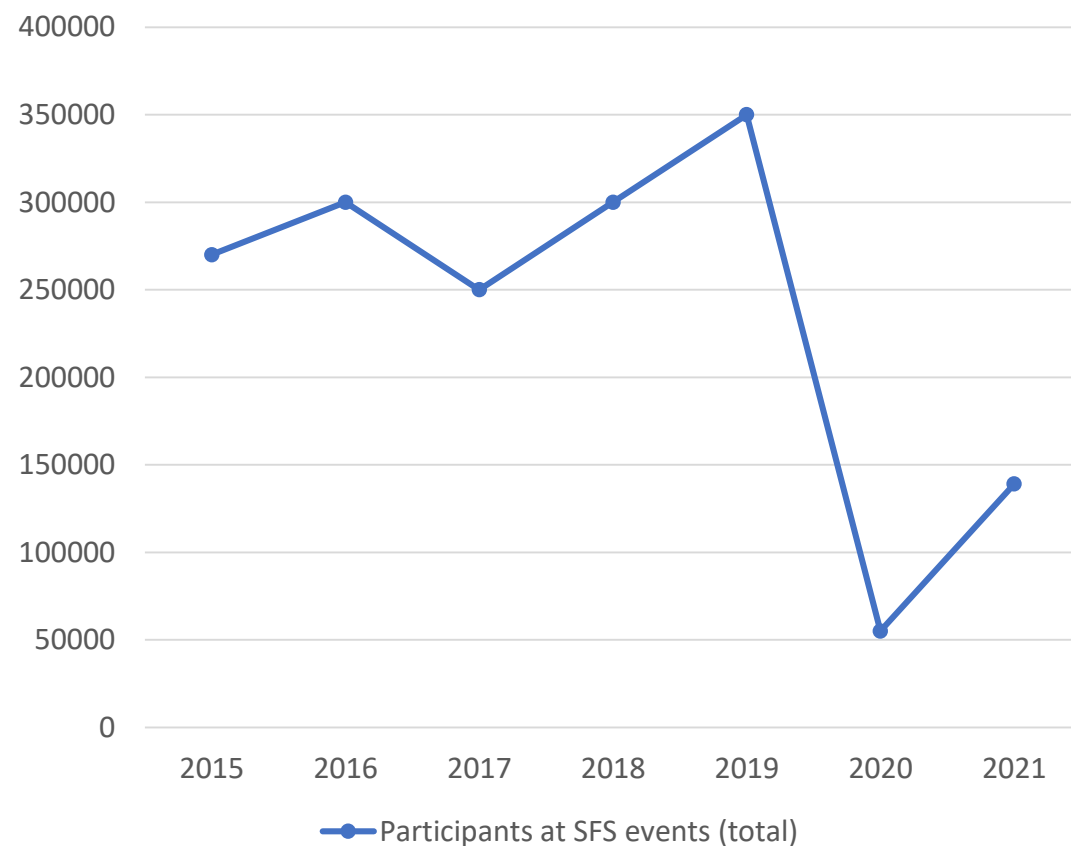
- ZGS aktivnosti izvaja tudi v okviru sejmov. Pridružite se nam na sejmu Narava zdravje od 9. do 11. 9. 2022, ter na sejmu Naturo v Pomurju.

Povežimo se in obrnimo trend navzgor!

Število udeležencev na dogodkih ZGS

Število otrok – udeležencev aktivnosti ZGS

PEOPLE

NATURE

CULTURE

GVM

GP

LSSS

Kaj je gozdna pedagogika?

GOZDNA PEDAGOGIKA je učinkovit in prijeten način podajanja znanja o gozdu in gozdarstvu otrokom, šolski mladini in vsem, ki jih gozdarstvo in gozdovi zanimajo.

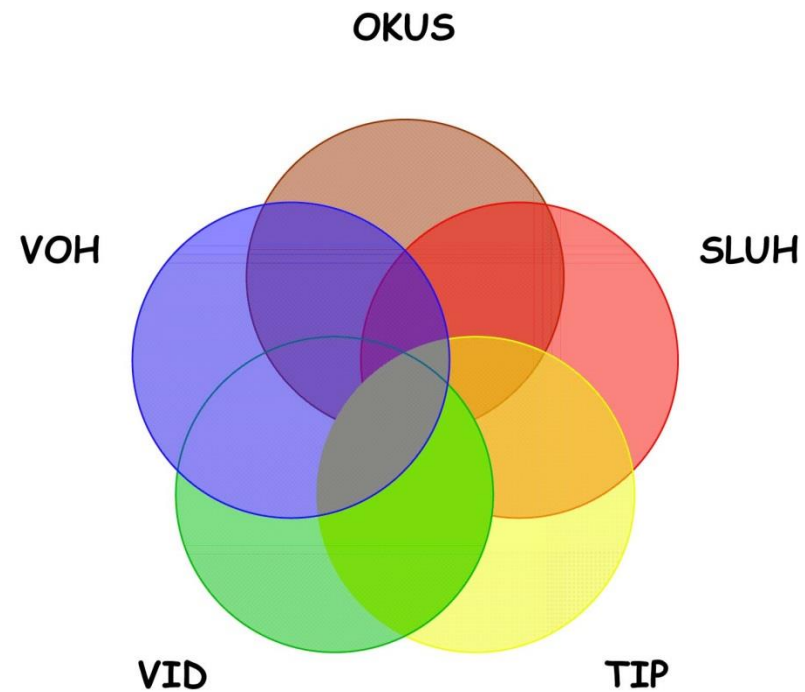
- vzgoja in izobraževanje o gozdu,
- poučevanje ljudi o gozdu,
- je orodje, s katerim gozdarji (gozdni pedagogi) seznanjajo ljudi z okoljem in nastankom življenja
- zahteva pravilno in odgovorno poznavanje gozda
- učenje posredovano z neposredno in posredno zaznavo, ki vsebuje učenje z delom (rokami), s srcem in glavo
- posredujejo jo gozdarji izšolani v gozdni pedagogiki

Moto gozdne pedagogike

O gozdu se učimo v gozdu
z *(upo)rabo* človekovih čutil.

ČUTNO DOŽIVLJANJE GOZDA

Ciljne skupine pri gozdni pedagogiki

- predšolski otroci 3-6 let
- šolski otroci 7 – 12 let
- najstniki 13 – 17 let
- otroci s posebnimi potrebami (odrasli)
- odrasli (lahko specifične skupine – managerji, kolektiv..)
- 3. življenjsko obdobje (starostniki)
- turisti
- družine

Otrok v gozdu...

- celostna doživetja
- brez pretirane stimulacije
- zbujanje radovednosti in domišljije
- logične povezave, naravne meje
- prosto gibanje na svežem zraku
- krepitev imunskega sistema
- motorika grobih in drobnih gibov
- vztrajnost, potrpljenje in koncentracija
- družabno vedenje v skupini
- samoiniciativnost in prilagajanje
- izmenjava notranjega in zunanjega sveta
- raznovrstnost igre, glasbe, ročnih spretnosti...

WUNDER-
BAUM

®

Grüner Apfel

Otroci in odrasli so vse bolj odtujeni od narave

Naš odnos do narave je odraz odnosa do soljudi

Problemi okolja so posledica nerazumevanja naravnih procesov

Učenje o gozdu je posredovanje življenjskih vrednot

Kaj lahko dosežemo z gozdno pedagogiko?

- Posredovati in omogočiti učenje z igro.
- Zbuditi zanimanje in veselje do gozda.
- Posredovati informacije o pomenu gozdov in narave.
- Posredovati ekološki, socialni in ekonomski preplet gozdov (večnamenskost gospodarjenja).
- Posredovati vrednote (odnos do narave, živali in ljudi).
- Prikazati vlogo gozdarja.
- Predstaviti trajnost kot način življenja.
- Spodbuditi naklonjenost do gozda.
- Spodbuditi ljudi k spremembi vedenja.

ZAPOMNIMO SI...

10%, KO SAMO SLIŠIMO

15%, KO SAMO VIDIMO

20%, KO NEKAJ HKRATI SLIŠIMO IN VIDIMO

40%, KO O ČEM RAZPRAVLJAMO

80%, KO NEKAJ IZKUSIMO

90%, KO POSKUŠAMO TO NAUČITI KOGA DRUGEGA

Najvažnejša metoda gozdne pedagogike

=

izkustvena metoda

- vključuje izkušnje in čustva,
- spodbuja osebni razvoj,
- izzove željo po raziskovanju neznanega.

- DO USE!
- DO PLAY!
- DO MOVE!
- DO CARE!

Cilj gozdne pedagogike

vzpodbuditi in poglobiti znanja:

- gozdu
- naravi
- ekologiji

Aktivnosti gozdne pedagogike

- Vsaka aktivnost mora imeti cilj, ki ga otrok prepozna in želi doseči.
- Vsak cilj mora biti takšen, da ga lahko otrok doseže.
- Naloga gozdnega pedagoga/učitelja je prepričati otroke (izraziti navdušenje), da so sposobni doseči cilj.
- Otroci morajo imeti občutek, da se cilju približujejo.
- Cilji morajo biti takšni, da vplivajo na življenje otrok tudi zunaj šole - so poučni.

Profil gozdnega pedagoga (kompetence gozdnega pedagoga)

Strokovne kompetence

(profesionalnost, na tekočem, pregled nad vprašanji s sorodnih področij npr. varstvo narave...)

Psiho-didaktične sposobnosti

(prilagajanje na jezik udeležencev, ustrezno vodenje izobraževalnega procesa...)

Pedagoške in psihološke sposobnosti
(znanja iz razvojne psihologije, o učnih motnjah...)

Sposobnosti načrtovanja in vodenja

(načrtovanje izobraževanja, sposobnost določiti specifične učne cilje)

S	Specific Clearly State your Goal
M	Measurable Ensure you can Measure Success
A	Attainable Set Goals you know you can Achieve
R	Relevant Set Goals Relevant to your Career or Education
T	Time-Based Set a Deadline for Completion

Pregled pravnih podlag

(poznavanje zakonsko ustreznih postopkov, poznavanje zakona o varstvu osebnih podatkov, pravilnikov veljavnih v javnem šolstvu...)

Samo-refleksivne sposobnosti

(sposobnost učinkovitega samo-ovrednotenja svojega dela)

Prostor kjer potekajo aktivnosti

- Gozdne učne poti
- Gozdovi v neposredni bližini mest
- Drugi gozdovi

Gozdne učne poti

Namen

- popularizacija gozda in gozdarstva,
- rekreacija,
- turistična ponudba,
- vzgoja in izobraževanje za zavestno racionalno rabo naravnih dobrin.

Tehnični vidik

- označene poti skozi gozd,
- dolge večinoma do 5 km,
- opremljene z interpretacijskimi besedili in napravami

PREGLEDOVALNIK GOZDNIH UČNIH POTI

<https://mapzs.pzs.si/gup>

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Gozdovi v neposredni bližini mest

- imajo zaradi poudarjenih ekoloških in socialnih funkcij za mesto poseben pomen,
- Mestni gozd Celje

Gozdovi s posebnim namenom v
MO Celje

Vrtače

Vrtci

Osnovne šole

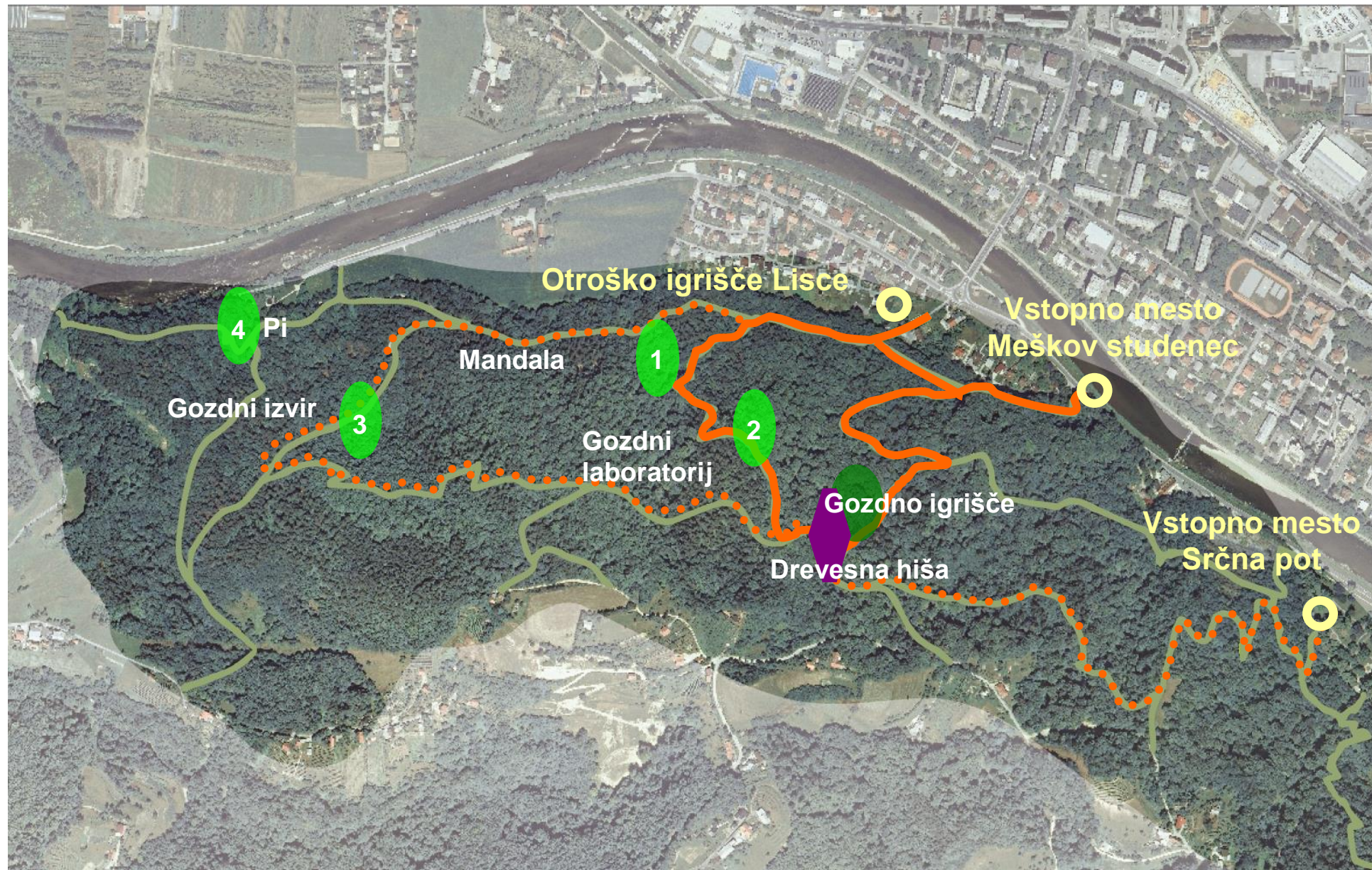
- ▲ Vrtci
- Osnovne šole
- Srednje šole

Mestni gozd Celje – Anski vrh

Prizorišča dejavnosti gozdne pedagogike

GOZDNI LABORATORIJ

DREVESNA HIŠA

NAŠA ZAPUŠČINA

**PRIHODNOST JE
SVETLA IN ZELENA**

HVALA

